

HOVRÄTTEN FÖR
VÄSTRA SVERIGE
Avdelning 1
Rotel 12

PROTOKOLL
2015-01-13
Föredragning i
Göteborg

Aktbilaga 16
Mål nr ÖÄ 3368-14

RÄTTEN

Hovrättsråden Britta Ekström och Boel Oldenstedt samt tf. hovrättsassessorn Anna Berglund

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Anna Berglund

KLAGANDE

Katarina Richardsson, 861030-4829
Kulla 4, 432 66 Veddige

Ombud och rättshjälpsbiträde: Advokaten Gunilla Johansson
Box 124, 432 23 Varberg

MOTPARTER

1. Michael Mikicic, 801009-0374
c/o Mikkström, Göteborgsvägen 45 G, 445 57 Surte

Ombud och rättshjälpsbiträde: Jur. kand. Hanna Magnusson
Juristgruppen, Karl XI:s väg 33, 302 94 Halmstad

2. Justitiekanslern
Box 2308, 103 17 Stockholm

SAKEN

Rättegångskostnader

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Varbergs tingsrätts slutliga beslut den 23 maj 2014 i mål nr Ä 439-14, se bilaga A

Målet föredras, varvid hovrätten antecknar följande.

Katarina Richardsson har yrkat att hovrätten befriar henne från ålagd betalningsskyldighet för Michael Mikicics rättshjälpskostnader.

Michael Mikicic har bestritt Katarina Richardssons ändringsyrkande.

Justitiekanslern har avstått från att lämna yttrande i ärendets sakfråga.

Dok.Id 338699

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 40	Packhusplatsen 6	031-701 22 00	031-774 29 43	måndag – fredag
401 20 Göteborg		E-post: hovratten.vastrasverige@dom.se		08:00-16:00
		www.vastrahovratten.domstol.se		

Hovrätten fattar följande

BESLUT, att meddelas den 23 januari 2015

I ärende om verkställighet enligt 21 kap. föräldrabalken ska 18 kap. rättegångsbalken tillämpas i fråga om rättegångskostnader. Avskrivs ärendet på grund av att parterna har nått en samförståndslösning, får rätten besluta att vardera parten ska bära sin kostnad. Detta framgår av 21 kap. 13 § första stycket föräldrabalken. Övervägandena som ligger bakom införandet av möjligheten att kvitta kostnaderna när parterna nått en samförståndslösning har redovisats i tingsrättens beslut.

Som tingsrätten har angett innebär hänvisningen till 18 kap. rättegångsbalken att utgångspunkten är att den part som förlorar ärendet ska ersätta motpartens rättegångskostnader. I 18 kap. 5 § andra stycket rättegångsbalken regleras vad som gäller när ett ärende avskrivs på grund av att talan har återkallats och ärendet alltså inte har prövats i sak. I ett sådant fall ska parten som återkallar sin talan ersätta motparten för hans rättegångskostnad, om inte särskilda omständigheter föranleder att ersättningsskyldigheten bestäms på annat sätt. Enligt förarbetena till bestämmelsen ska den som återkallar sin talan i allmänhet förpliktas att ersätta motpartens rättegångskostnader. Regeln bör, uttalas det, dock inte vara utan undantag. Särskilt gäller detta när käranden återkallar sin talan på grund av att svaranden efter talans väckande har fullgjort det anspråk som görs gällande i rättegången. I dylikt fall har käranden i sak vunnit målet, och han bör i regel få gottgörelse för sina kostnader. (Se om detta NJA II 1943 s. 231.)

De nu redovisade bestämmelserna om ansvar för motparts rättegångskostnader gäller även i fråga om rådgivningsavgift och kostnader för motpartens rättshjälpsbiträde (se 30 § rättshjälpslagen [1996:1619]).

Det framgår av handlingarna i ärendet att umgänge mellan barnen och Michael Mikicic kommit till stånd genom den av tingsrätten förordnade medlarens försorg. Medlaren har i sin arbetsredogörelse upplyst att Katarina Richardsson har sagt att hon fortsättningsvis ska följa tingsrättens dom och att Michael Mikicic ska återkalla sin ansökan

om verkställighet. Som tingsrätten omnämnt har medlaren vidare angett att det är hans bedömning att Michael Mikicic haft skäl att ansöka om verkställighet för att få umgänget att komma igång igen. På grund av dessa omständigheter och de skäl som tingsrätten i övrigt anført finns det skäl att förplikta Katarina Richardsson att ersätta Michael Mikicics rättegångskostnader i verkställighetsärendet och alltså ålägga henne att ersätta Michael Mikicics rättshjälpskostnader. Överklagandet ska därför avslås.

Ersättningen som Gunilla Johansson har begärt för sitt arbete i hovrätten är skälig.

Den tid som Hanna Magnusson har lagt ned i hovrätten (4,75 timmar) framstår som väl tilltagen främst med hänsyn till att målet endast inneburit en begränsad skriftväxling. Skälig ersättning får anses uppgå till ersättning för arbete i två och en halv timme.

Eftersom Katarina Richardsson förlorar i hovrätten, ska hon förpliktas att utge ersättning för kostnaderna för Michael Mikicics rättshjälp i hovrätten.

Hovrätten avslår överklagandet.

Hovrätten fastställer ersättning enligt rättshjälpslagen åt Gunilla Johansson till 3 988 kr, varav 3 190 kr för arbete och 798 kr för mervärdesskatt.

Hovrätten fastställer ersättning enligt rättshjälpslagen åt Hanna Magnusson till 3 988 kr, varav 3 190 kr för arbete och 798 kr för mervärdesskatt.

Katarina Richardsson förpliktas att utge ersättning för kostnaderna för Michael Mikicics rättshjälp med 3 988 kr enligt den närmare fördelning som Rättshjälpsmyndigheten bestämmer.

ÖVERKLAGANDE, se bilaga B

Överklagande senast den 13 februari 2015.

Anna Berglund

VARBERGS TINGSRÄTT

PROTOKOLL

2014-05-23

Handläggning i
Varberg

Aktbilaga 29

Mål nr

Ä 439-14

Handläggning i parternas utevaro

RÄTTEN

Lagmannen Mats Sjösten, även protokollförare

PARTER**SÖKANDE**

Michael Mikicic, 801009-0374

Dammstigen 2 Lgh 1102, 443 60 Stenkullen

Ombud och biträde enligt rättshjälpslagen: Jur.kand. Hanna Magnusson

Juristgruppen, Karl XI:s väg 33, 302 29 Halmstad

MOTPART

Anna KATARINA Brigitte Kristina Richardsson, 861030-4829

Fågelvägen 15 A, 432 66 Veddige

Ombud och biträde enligt rättshjälpslagen: Advokat Gunilla Johansson

Box 124, 432 23 Varberg

SAKEN

Verkställighet enligt 21 kap. FB; nu avskrivning efter att parterna har kommit överens

Parterna har meddelat att de har träffat en överenskommelse beträffande umgänge och begärt att tingsrätten avskriver ärendet från vidare handläggning.

Tingsrätten meddela följande

BESLUT*Slut*

1. Tingsrätten avskriver ärendet från vidare handläggning

Dok.Id 232262

Postadress
Box 121
432 23 Varberg**Besöksadress**
Östra Långgatan 7**Telefon**
0340-62 84 00
E-post: varbergs.tingsratt@dom.se
www.varbergstingsratt.domstol.se**Telefax**
0340-67 71 96**Expeditionstid**
måndag – fredag
08:00-16:30

2. Tingsrätten fastställer ersättning till Hanna Magnusson med som skäligt ansedda 19 140 kr, varav 15 312 kr avser arvode och 3 828 kr moms.
3. Tingsrätten fastställer ersättning enligt rättshjälpslagen till Gunilla Johansson med 15 153 kr, varav 12 122 kr avser arvode och 3 031 kr moms.
4. Katarina Richardsson förpliktas utge ersättning för kostnaderna för den Michael Mikicic beviljade rättshjälpen med 15 153 kr. Rättshjälpsmyndigheten kommer senare att fatta beslut om till vem ersättningen ska betalas.

Skäl

Sedan tingsrätten förordnat om medlare i ärendet har genom medlarens försorg ett umgänge mellan barnen och Michael Mikicic kommit till stånd. Sökanden har därefter återkallat sin talan och ombuden/tillika rättshjälpsbiträden har kommit in med kostnadsräkningar. Hanna Magnusson har uppgett att parterna är överens om att vardera parten ska stå sin rättegångskostnad. Medlaren har i sin arbetsredogörelse anfört att det är hans bedömning att Michael Mikicic har haft skäl att ansöka om verkställighet för att få umgänget att komma igång igen.

Eftersom talan i ärendet har återkallats ska det avskrivas från vidare handläggning.

Gunilla Johansson ska tillerkännas begärd ersättning.

När det gäller den av Hanna Magnusson begärda ersättningen är det visserligen så att hon företräder sökanden, vilket i vart fall inledningsvis erfarenhetsmässigt medför mer arbete än det svarandeombudet många gånger har. Emellertid framstår den av Hanna Magnusson nedlagda tiden väl omfattande med hänsyn till ärendets komplexitet och vad som finns i handlingarna. Skälig ersättning kan bedömas uppgå till ersättning för arbete i tolv timmar.

Vid domstolens handläggning av ärenden om verkställighet och överlämnande

av barn ska bestämmelserna om fördelning av rättegångskostnader i 18 kap. RB tillämpas. Samtidigt anges det i föräldrabalken, 21 kap. 13 § FB, att om ärendet avskrivs på grund av att parterna har nått en samförståndslösning, får rätten besluta att vardera parten ska bära sin kostnad. Utgångspunkten i 18 kap. RB är att den som förlorar ärendet (tappande part) ska ersätta motparten för dennes rättegångskostnader. I 18 kap. 5 § tredje stycket RB finns en bestämmelse om att vardera parten ska bära sin kostnad, om inte annat avtalas, i de fall parterna har förlikts. Trots att denna bestämmelse finns har det i föräldrabalken införts en särskild bestämmelse som ger domstolen möjlighet att besluta att vardera parten ska stå för sin kostnad om ärendet avskrivs på grund av att parterna har nått en samförståndslösning. Anledningen till att denna bestämmelse har införts är att det har ansetts att det kan uppstå tvekan om, och i så fall hur, bestämmelsen i rättegångsbalken ska tillämpas i ett ärende om verkställighet. Det normala i de fall domstolen inte behöver pröva ärendet på grund av att parterna har nått en samförståndslösning är att parterna själva får stå för sina kostnader. Regleringen av parternas kostnader i ärenden om verkställighet är utformade med tanke på att ärendena ofta är tvistiga, samtidigt som frivilliga överenskommelser bör underlättas. Därför råder den ordningen att den part som avgörandet går emot får stå för rättegångskostnaderna, samtidigt som parterna har möjlighet att nå en samförståndslösning som också innebär att vardera parten ska svara för sin kostnad. Risker för obefogade invändningar, och de nackdelar sådana innebär för den som bör få avgörandet verkställt, anses minska med en sådan ordning.

I det nu aktuella ärendet har Michael Mikicic redan en gång tidigare i ärendet Ä 493-13 ansökt om verkställighet. Även i det ärendet blev, liksom i förevarande, utgången att parterna träffade en överenskommelse och att vardera parten fick svara för sina rättegångskostnader (båda parterna hade även den gången rättshjälp). Varken i det förra ärendet eller i detta kan det anses att Michael Mikicic har framfört någon obefogad ståndpunkt. Tvärtom har Michael Mikicic genom sin begäran om verkställighet använt det rättsinstitut som regleras i 21 kap. FB i enlighet med lagstiftarens syfte, nämligen att få till stånd en prövning av om det finns hinder mot verkställighet av det som beslutats i en dom avseende umgänge.

Katarina Richardsson har således vid två tillfällen handlat på ett sådant sätt, i strid mot tingsrättens dom, att Michael Mikicic varit tvungen att väcka talan om verkställighet. Att återigen låta vardera parten stå sin kostnad skulle innebära att det handlingsdirigerande momentet i reglerna om fördelning av rättegångskostnader helt skulle falla bort. Med hänsyn härtill ska Katarina Richardsson förpliktas att betala Michale Mikicics rättegångskostnader, vilket i detta fall innebär att hon ska till staten återbetala kostnaderna för Michels Mikicics rättshjälp.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, se bilaga 1 (DV 406)

Överklagande ska ha kommit in till tingsrätten senast den 13 juni 2014 och ställas till Hovrätten för Västra Sverige. Prövningstillstånd krävs.

Mats Sjösten